

V Bruseli 16. 3. 2020
COM(2020) 115 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, EURÓPSKEJ RADE
A RADE**

COVID-19: Dočasné obmedzenie ciest do EÚ, ktoré nie sú nevyhnutné

Krída spôsobená koronavírusom v súčasnosti nadobudla rozmery pandémie, ktorá sa šíri po celom svete, a prípady boli zaznamenané na všetkých piatich kontinentoch. Globalizácia a medzinárodný pohyb ľudí vytvárajú podmienky, ktoré uľahčujú šírenie vírusu cez hranice. Krída v oblasti verejného zdravia, zapríčinená cestovaním, vo viacerých krajinách vyústila do veľkého počtu dovezených prípadov, ktoré postupne spôsobili lokalizované vypuknutie nákazy, prostredníctvom postupného, ale rozsiahleho prenosu v rámci komúnít. Čím skôr sa preruší prepojenie medzi prenosovým reťazcom a cestovaním, tým viac sa urýchli lokalizovaný prenos, čo vyvíja veľký tlak na systémy zdravotnej starostlivosti.

V súčasnosti sa Európska únia považuje za epicentrum pandémie COVID-19. V posledných týždňoch prijali členské štáty viacero drastických opatrení na obmedzenie šírenia vírusu. Výskyt prípadov ochorenia COVID-19 však v krátkom čase exponenciálne narástol, čím sa systémy zdravotnej starostlivosti členských štátov dostali pod veľký tlak, ktorý sa rovnako každý deň exponenciálne zvyšuje.

Hoci Svetová zdravotnícka organizácia vo všeobecnosti nepovažuje cestovné obmedzenia za najúčinnjší spôsob boja proti pandémie, rýchle šírenie ochorenia COVID-19 si vyžaduje, aby EÚ a členské štáty prijali naliehavé, okamžité a koordinované opatrenia nielen na ochranu verejného zdravia nášho obyvateľstva, ale aj na zabránenie šíreniu vírusu z EÚ do iných štátov, ako sa zistilo v posledných týždňoch.

Cestovné obmedzenia by sa mali zamerať na radikálne zníženie tokov prichádzajúcich osôb na vonkajších hraniciach Únie, ktorým sa zároveň spomaľuje prenos do iných krajín pri návrate cestujúcich, a odrádzanie občanov EÚ a ostatných osôb s bydliskom v regióne EU+¹ od ciest mimo tohto regiónu.

Komisia týmto oznámením odporúča Európskej rade, aby konala v záujme rýchleho prijatia koordinovaného rozhodnutia hláv štátov alebo predsedov vlád členských štátov, ktoré sú súčasťou schengenského priestoru, spolu s ich partnermi zo štátov pridružených k schengenskému priestoru o uplatňovaní dočasného obmedzenia na cesty z tretích krajín do regiónu EU+, ktoré nie sú nevyhnutné.

Vonkajšie hranice EÚ musia slúžiť ako bezpečnostná zóna pre **všetky štáty schengenského priestoru**. Je to spoločný záujem a spoločná zodpovednosť. Za súčasných okolností, keď sa koronavírus rozšíril do celej EÚ, ponúka režim vonkajších hraníc členským štátom možnosť prijať koordinované opatrenia na obmedzenie globálneho šírenia vírusu.

Akékoľvek opatrenia na vonkajších hraniciach sa musia **uplatňovať na všetkých úsekoch vonkajších hraníc EÚ**. Dočasné cestovné obmedzenie by mohlo byť účinné len vtedy, ak **schengenské štáty rozhodnú o jeho prijatí a zavedú ho na všetkých vonkajších hraniciach súčasne a jednotne**. Prijatie nekoordinovaných cestovných obmedzení jednotlivými členskými štátmi na ich častiach vonkajších hraníc so sebou prináša riziko, že budú neúčinné. Akékoľvek jednostranné rozhodnutie schengenského štátu uplatňovať dočasné cestovné obmedzenie na jeho časti vonkajších hraníc by mohli ľahko narušiť tie osoby, ktoré by vstúpili do schengenského priestoru na inej časti vonkajších hraníc; podobne si koordinované rozhodnutie vyžaduje účasť všetkých.

¹ Región „EU+“ by mal zahŕňať všetky členské štáty, ktoré sú súčasťou schengenského priestoru (vrátane Bulharska, Chorvátska, Cypru a Rumunska), ako aj štyri štáty pridružené k schengenskému priestoru. Zahŕňal by aj Írsko a Spojené kráľovstvo, ak by sa rozhodli pre koordinovaný postup.

Takéto opatrenie by tiež umožnilo zrušiť opatrenia na kontrolu vnútorných hraníc, ktoré viaceré členské štáty nedávno obnovili v snahe obmedziť šírenie vírusu. V prípade týchto opatrení hrozí, že budú mať vážny vplyv na fungovanie jednotného trhu, keďže EÚ a schengenský priestor sa vyznačujú vysokou mierou integrácie, pričom milióny ľudí každý deň prekračujú vnútorné hranice.

Rozsah pôsobnosti

Dočasné cestovné obmedzenie by sa malo vzťahovať na všetky cesty, ktoré nie sú nevyhnutné, z tretích krajín na územie EÚ+.

Aby takéto dočasné cestovné obmedzenie malo požadovaný účinok z hľadiska obmedzenia šírenia vírusu, výnimky sa musia obmedziť na cesty na nevyhnutné účely².

Z dočasného cestovného obmedzenia musia byť na účely návratu do svojich domovov **vyňatí štátni príslušníci všetkých členských štátov EÚ a štátov pridružených k schengenskému priestoru**³. Táto výnimka sa musí vzťahovať na:

- všetkých občanov EÚ⁴ a občanov štátov pridružených k schengenskému priestoru a ich rodinných príslušníkov,
- štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sú osobami s dlhodobým pobytom podľa smernice o dlhodobom pobyte⁵, a osoby, ktoré odvodzujú svoje právo na pobyt z iných smerníc EÚ alebo vnútroštátnych právnych predpisov alebo ktoré sú držiteľmi národných dlhodobých víz.

Obmedzenie by sa nemalo vzťahovať ani na iných cestujúcich s nevyhnutnou funkciou alebo potrebou vrátane:

- zdravotníckych pracovníkov, výskumníkov v oblasti zdravotníctva a pracovníkov v oblasti starostlivosti o starších ľudí,
- cezhraničných pracovníkov,
- zamestnancov v oblasti dopravy vykonávajúcich prepravu tovaru a iných zamestnancov v oblasti dopravy v potrebnom rozsahu,
- diplomatov, zamestnancov medzinárodných organizácií, vojenských zamestnancov a pracovníkov v oblasti humanitárnej pomoci pri výkone ich funkcií,
- tranzitných cestujúcich⁶,
- cestujúcich, ktorí cestujú z naliehavých rodinných dôvodov,
- osôb, ktoré potrebujú medzinárodnú ochranu alebo cestujú z iných humanitárnych dôvodov.

² Osobitný tranzitný režim pre Kaliningrad by sa mal uplatňovať aj naďalej, ale vlaky v rámci tohto režimu by sa nemali zastavovať na území schengenského priestoru.

³ Island, Lichtenštajnsko, Nórsko a Švajčiarsko.

⁴ So štátnymi príslušníkmi Spojeného kráľovstva sa má až do konca roku 2020 zaobchádzať rovnako ako s občanmi EÚ.

⁵ Smernica Rady 2003/109/ES z 25. novembra 2003 o právnom postavení štátnych príslušníkov tretích krajín, ktoré sú osobami s dlhodobým pobytom, Ú. v. EÚ L 16, 23.1.2004, s. 44.

⁶ Vrátane tých, ktorí boli repatriovaní do domovskej krajiny prostredníctvom konzulárnej pomoci.

V prípade osôb, ktorým je povolený vstup na územie EÚ+, by sa mali vykonávať koordinované a posilnené kontroly zdravotného stavu⁷.

Trvanie

Dočasné cestovné obmedzenie by sa malo uplatňovať počas 30 dní. Akékoľvek možné predĺženie tohto obdobia by sa malo posúdiť v závislosti od ďalšieho vývoja.

Záver

Dočasné obmedzenie týkajúce sa ciest, ktoré nie sú nevyhnutné, z tretích krajín na územie EÚ+ si vyžaduje **koordinované rozhodnutie EÚ** so súhlasom štátov pridružených k schengenskému priestoru.

Na tento účel Komisia vyzýva Európsku radu, aby konala v záujme urýchleného prijatia **rozhodnutia o uplatňovaní cestovného obmedzenia v prípade ciest, ktoré nie sú nevyhnutné, z tretích krajín na územie EÚ+ s okamžitou účinnosťou** na všetkých úsekoch vonkajších hraníc schengenského priestoru zo strany hláv štátov alebo predsedov vlád členských štátov schengenského priestoru spolu s ich partnermi zo štátov pridružených k schengenskému priestoru.

Írsko a Spojené kráľovstvo sa vzhľadom na spoločnú oblasť cestovania nabádajú, aby takisto zaviedli toto dočasné cestovné obmedzenie.

Členské štáty EÚ a štáty pridružené k schengenskému priestoru by takisto mali dôrazne nabádať občanov a osoby s pobytom v danom štáte, aby necestovali mimo svojich území, s cieľom zabrániť ďalšiemu šíreniu vírusu do iných krajín.

⁷ Usmernenia pre opatrenia v oblasti riadenia hraníc na ochranu zdravia a zabezpečenie dostupnosti tovaru a základných služieb, 16. 3. 2020, C(2020) 1753 final.